

Datum
2019-10-16
Vår referens
Nina Hellström
Controller
Nina.Hellstrom@malmo.se

Tjänsteskrivelse

Skrivelse från Va Syd angående inriktningsbeslut om Malmö avloppstunnel STK-2019-1337

Sammanfattning

VA SYD inkom den 5 nov 2018 med framställan om inriktningen att bygga en avloppstunnel i Malmö. Kommunstyrelsen beslutade den 8 maj 2019 (STK-2018-1157) att begära att VA Syd inkommer med ett samlat underlag för helhetsbedömning av planering och genomförande av planerade investeringar avseende transport av avloppsvatten och utbyggnad av Sjölanda med mera, och hur detta påverkar behovet av höjningar av VA-taxan och andra konsekvenser för Malmö stad med anledning av framförda synpunkter.

Med anledning av kommunstyrelsens beslut har VA Syd inkommit med svar. I skrivelsen beskriver VA SYD hur Malmö avloppstunnel är en viktig del i en större helhetslösning som kan klara nya lagkrav och en stark befolkningsökning. Skrivelsen har till avsikt att Malmö avloppstunnel åter ska tas upp på den politiska agendan för ett inriktningsbeslut.

VA SYD föreslår att driftskostnaderna fördelas baserat på hur stor volym (m³/år) varje kommun leder till Nya Sjölanda. VA SYD uppger att beräkningar av kapitalkostnaderna för hela det regionala systemet visar att det skulle vara nödvändigt med en taxehöjning i Malmö med 1 800 – 3 300 kr/år för en normalvilla. Motsvarande taxehöjning för en lägenhet skulle vara 1 200 – 2 200 kr/år.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta

1. Kommunfullmäktige godkänner VA SYD:s förslag till inriktningsbeslut avseende att bygga en avloppstunnel i Malmö.
2. Kommunfullmäktige uppdrar åt kommunstyrelsen att återkomma till kommunfullmäktige för delbeslut beträffande den regionala avloppshanteringen

Beslutsunderlag

- Beslut KS 190508 §116 med Särskilt yttrande (M+C)
- G-Tjänsteskrivelse KSAU 191021 Skrivelse från VA Syd angående inriktningsbeslut om Malmö avloppstunnel
- Skrivelse från VA SYD angående inriktningsbeslut om Malmö avloppstunnel undertecknad
- VA SYD presentation KS beredning 190925
- G-Tjänsteskrivelse KSAU 190429 VA Syd framställan om inriktningen att bygga en avloppstunnel i Malmö
- Framtida transport av avloppsvatten från Malmö till Sjölanda avloppsreningsverk

- Förslag till beslut VA Syd 181017 Inriktningsbeslut om avloppstunnel i Malmö
- Protokoll VA SYD Förbundsstyrelse 181017

Beslutsplanering

Kommunstyrelsens arbetsutskott 2019-10-21

Kommunstyrelsen 2019-10-30

Kommunfullmäktige 2019-11-20

Beslutet skickas till

VA SYD

Stadskontoret

Ärendet

Bakgrund

VA SYD inkom den 5 nov 2018 med framställan om inriktningen att bygga en avloppstunnel i Malmö. Kommunstyrelsen beslutade den 8 maj 2019 (STK-2018-1157) att begära att VA SYD inkommer med ett samlat underlag för helhetsbedömning av planering och genomförande av planerade investeringar avseende transport av avloppsvatten och utbyggnad av Sjölunda med mera, och hur detta påverkar behovet av höjningar av VA-taxan och andra konsekvenser för Malmö stad med anledning av framförda synpunkter.

Med anledning av kommunstyrelsens beslut har VA SYD inkommit med svar. I skrivelsen beskriver VA SYD hur Malmö avloppstunnel är en viktig del i en större helhetslösning som kan klara nya lagkrav och en stark befolkningsökning. Skrivelsen har till avsikt att Malmö avloppstunnel åter ska tas upp på den politiska agendan för ett inriktningsbeslut.

VA SYD framhåller att den mest samhällsekonomiska och hållbara lösningen är regional. VA SYD uppger vidare att Sjölunda avloppsverk i Malmö blir navet genom att det byggs ut och moderniseras för en befolkning på 800 000 personer. Grannkommuner erbjuds att ansluta sitt avloppsvatten, vilket kan innebära att flera avloppsreningsverk kommer att kunna stängas framöver. Det finns en inriktning att stänga Källby avloppsreningsverk i Lund. VA SYD framhåller att på detta sätt medges lägre totalkostnader samt att skalfördelar medger möjlighet att säkerställa kompetens.

Genomförandet av denna satsning kräver stora byggprojekt som är beroende av varandra. De projekt som hänger ihop som en anläggning och som måste beslutas inom ett par år är:

- ett nytt regionalt toppmodernt reningsverk i Malmö, Nya Sjölunda.
- ny infrastruktur för att leda avloppsvatten från Lund och närliggande kommuner till Malmö.
- en avloppstunnel under centrala delarna av Malmö, för att ersätta föråldrade och underdimensionerade huvudledningar, Malmö avloppstunnel.

Ekonomi

VA SYD anger i skrivelsen att grundprinciperna för anslutna kommuner bör vara att såväl reningsverket som den tillkommande infrastrukturen bör betraktas som en gemensam investering. I ett samägt system för avloppsvattenrening delar de anslutna kommunerna på ägandet i förhållande till den andel av systemet som respektive kommun utnyttjar.

VA SYD föreslår att driftskostnaderna fördelas baserat på hur stor volym ($m^3/\text{år}$) varje kommun leder till Nya Sjölunda. Denna del är påverkbar både avseende tillskottsvatten och genomsnittlig vattenanvändning.

I skrivelsen anger VA SYD att de beräkningar av kapitalkostnaderna för hela det regionala systemet (Nya Sjölunda, överföring av avloppsvatten från Lund samt Malmö avloppstunnel), där Malmös andel är beräknad till ca 55 %, visar att det skulle vara nödvändigt med en taxehöjning i Malmö med 1 800 – 3 300 kr/år för en normalvilla. Motsvarande taxehöjning för en lägenhet skulle vara 1 200 – 2 200 kr/år. Avgiftshöjningen är beräknad utifrån när anläggningen väl tas i bruk (år 2030). VA SYD anger vidare att en successiv avgiftshöjning innan investeringen tas i bruk är möjlig att göra, vilket skulle innebära en längre mer utjämnad taxehöjning över ett antal år istället för en stor höjning ett år. De osäkerheter som skapar spannet är den tidiga och osäkra kostnadsberäkningen, kommande ränteläge, avskrivningstider och hur många kommuner som ansluter sig till systemet.

Stadskontorets bedömning

Avloppstunneln är en viktig del i ett större avloppshanteringssystem. Med anledning av befolkningstillväxten i Malmö och dess omland skapas ett behov av reinvesteringar och nyinvesteringar i avloppsanläggningar. Vidare ställs allt ökade miljökrav på verksamheten, vilket måste mötas av effektivare anläggningar.

VA SYD har den 25 september 2019 informerat kommunstyrelsens beredning om den pågående planeringen av ett regionalt avloppssystem där bl a avloppstunneln i Malmö ingår. Projektet är mycket omfattande och kommer att påverka flera kommuner i Malmös närområde.

Utbyggnaden av avloppstunneln i Malmö kommer att byggas i den senare delen av projektet efter utbyggnad av ett nytt Sjölunda avloppsreningsverk och avloppstunnel mellan Lund och Sjölunda. Flera grindbeslut kommer att behöva fattas under projektets tid. Kommunfullmäktige beslutade i maj 2018 om modell för investeringsstyrning (STK 2016-1160) genom t ex grindbeslut.

VA SYD skapades 2008 för att samordna ledning och kompetens inom deltagande kommuners va-verksamhet. Respektive kommuns ledningssystem är lokalt, med lokala beslut av respektive kommuns utsedda ägarnämnder, lokal finansiering osv. Medan de operativa driftfrågorna hanteras av förbundsstyrelsen. Med ett nytt regionalt avloppssystem ställs nya krav på organisering, medlemsinflytande, beslutsfattande, finansiering, styrdokument mm. Under de kommande 2 – 3 åren avses fortsatta utredningar göras beträffande regionalt avloppssystem, där avloppstunneln i Malmö ingår. Avloppstunneln är en av de övergripande investeringarna som krävs i det planerade regionala avloppssystemet.

Det nya regionala avloppssystemet ger också möjlighet att fler kommuner kan ansluta sig till systemet, som inte är medlemmar i dagens VA SYD. Klarläggande om dessas kommuners deltagande och krav på medlemskap är väsentligt för den kommande utbyggnaden. Två av

dessa eventuellt nya medlemskommuner avses anslutas direkt till avloppstunneln i Malmö.

Stadskontoret förordar att kommunfullmäktige godkänner VA SYD:s förslag till inriktningsbeslut avseende att bygga en avloppstunnel i Malmö.

Kommunfullmäktige har i sitt beslut 2018-08-30 om att godkänna Lomma kommun som ny medlem, uppdragit åt kommunstyrelsen att inleda diskussioner med övriga medlemskommuner i syfte att genomföra en översyn av såväl styrdokument som VA SYDs organisation och styrning.

Stadskontoret avser att från VA SYD inhämta uppdaterade beräknade kapitalkostnader samt en uppdaterad beskrivning av behovet av taxehöjningar av VA-taxan och andra konsekvenser för Malmö stad inför kommande investeringsbeslut. Vidare behöver det bli utformade finansieringsmodeller för investeringarna och hur medlemskommunerna ska finansiera ingångsvärdet för det nuvarande Sjölundaverket osv. Stadskontoret avser vidare att vidta andra aktiva åtgärder för att klarlägga projektets framdrift, förändringar i medlemskretsen, revidering av styrdokument mm.

Framarbetat underlag kommer att ligga till grund för olika beslut av kommunstyrelsen och kommunfullmäktige.

Ansvariga

Jan-Inge Ahlfridh VD Malmö Stadshus AB

Andreas Norbrant Stadsdirektör